

Ekonomsko področje » Cene

Analiza vplivov uvajanja evra na gibanje cen v decembru 2006 kaže neobičajna povečanja predvsem pri cenah v gostinstvu

10. januar 2007, Posebna objava

Do decembra nismo opazili veliko odstopanj in nepričakovanih dvigov cen, za večino povišanj so namreč obstajali objektivni razlogi. Tega pa ne moremo trditi za decembrski dvig cen storitev v gostinskih lokalih.

Na Statističnem uradu že od aprila 2006 naprej zelo podrobno analiziramo gibanje cen in mesečno rast primerjamo s preteklimi meseci v zadnjih petih letih, vse to z namenom, da bi lahko opozorili na kakšno nenavadno gibanje, ki bi lahko bilo povezano z uvajanjem nove valute. Do decembra nismo opazili veliko odstopanj in nepričakovanih dvigov cen. Za večino povišanj so namreč obstajali objektivni razlogi (sezonski dejavniki, slaba letina, podražitve osnovnih surovin in spremembe v sistemu obračunavanja cen).

Neobičajno povečanje cen v gostinstvu

Tega pa ne moremo trditi za decembrski dvig cen storitev v gostinskih lokalih (restavracijah, gostilnah, kavarnah), kjer ni šlo za posamične dvige cen ampak za splošen pojav. V preteklih letih so namreč cene v tej podskupini zadnji mesec v letu ostale praktično nespremenjene. Še največ so se povišale decembra leta 2003, ko je bila rast v povprečju 0,3 odstotna, letošnjega decembra pa so se te cene v povprečju povišale kar za 3,2 odstotka. Med storitvami v gostinskih lokalih so se najbolj podražile predjedi (za 4,8 %), sladice (za 4,5 %), brezalkoholne pijače (za 4,1 %), prikuhe (za 3,3 %) ter alkoholne pijače (za 3,2 %). Po informacijah, ki smo jih dobili, so nekateri gostinci svoje cene povišali zato, ker jih že nekaj časa niso spreminjali, pri nekaterih pa je bilo opaziti, da so cene prilagodili za prevzem evra. K decembrski 0,4-odstotni inflaciji so tako samo višje cene v gostinskih lokalih prispevale 0,12 odstotne točke.

Rast cen v gostinskih lokalih v mesecu decembru, od leta 2002 do leta 2006 (v %)

Podskupina	2002	2003	2004	2005	2006
Gostinski lokali	0,1	0,3	0,1	0,0	3,2
<i>Jedi</i>	0,1	0,1	0,0	0,0	2,8
<i>Pijače</i>	0,1	0,6	0,2	0,0	3,7

Vpliv številnih posamičnih podražitev ni bil zanemarljiv

V decembru smo »neobičajne« posamične podražitve in zaokroževanja cen navzgor zabeležili še v številnih drugih podskupinah (storitve za osebno nego, pohištvo in oprema, zdravstvene in zobozdravstvene storitve, storitve v menzah, toaletni izdelki in kozmetika, tekstilni izdelki za gospodinjstva, drva, računalniška oprema...), katerih posamičen vpliv je bil praktično zanemarljiv, a v celoti so k decembrski inflaciji prispevale vendarle toliko kot višje cene v gostinskih lokalih, torej 0,12 odstotne točke.

Običajne spremembe cen v decembru

Podobno kot v preteklih letih pa so tudi letos na decembrsko inflacijo močnejše vplivale višje cene sveže zelenjave, počitniških aranžmajev ter dražje vzdrževanje in popravilo vozil. Višje cene sveže zelenjave in počitniških aranžmajev so bile sezonsko pogojene, enako lahko na nek način trdimo za dražje vzdrževanje in popravilo vozil, saj se cene v teh podskupinah vsako leto v decembru povišajo, tako je bilo tudi v letu 2006.

Na drugi strani pa je bilo v decembru opaziti tudi številne prednovoletne popuste in akcije po trgovinah, kar se je v indeksu odrazilo predvsem v nižjih cenah nekaterih ženskih, moških in otroških oblačil ter nekaterih prehrabnenih izdelkov (čokolade, mleka in mlečnih izdelkov ter svežega mesa).

Največje podražitve in pocenitve v letu 2006

Če pa pogledamo, v kateri podskupini izdelkov in storitev so se v letu 2006 najbolj povišale cene in v kateri najmanj, pa lahko ugotovimo, da se je najbolj podražila kanalščina (za več kot 50 %), najbolj pa pocenila oskrba z vodo (za skoraj 30 %). Največja podražitev leta in največja pocenitev pa sta rezultat spremenjenega načina obračunavanja cen komunalnih storitev v Ljubljani. Kljub tej veliki podražitvi kanalščine pa lahko rečemo, da je ta storitev še vedno najcenejša prav v Ljubljani, če primerjamo s cenami v mestih, kjer še spremljamo cene tj. v Mariboru, Kopru in Novem mestu. Prav tako pa je tudi cena vode od pocenitve naprej od omenjenih štirih mest najnižja prav v Ljubljani.

Statistični urad bo podrobneje analiziral gibanje cen še naprej, najmanj do zaključka dvojnega označevanja cen tj. do julija 2007. Vse te podrobne mesečne analize pa se nahajajo na spodnji povezavi:

http://www.stat.si/evro_spremljanje_analize.asp

Podatki o inflaciji za januar bodo objavljeni 9. februarja 2007.

Avtor: Mojca Maček Kenk

Statistični urad Republike Slovenije

Vožarski pot 12, 1000 Ljubljana | Tel: 01/241-51-00 | Faks: 01/241-53-44
E-pošta: info.stat@gov.si | URL: www.stat.si

© Vse pravice so pridržane.